Protokół

23. posiedzenia, 4. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 18. maja 1893.

Początek posiedzenia o godzinie 5-tej.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze: Jan Trzecieski, Dr. Franciszek Paszkowski, ks. Mikołaj Siczyński, Józef Wiktor.

Obecnych posłów: 122.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie, oznajmiając, że protokół 21 posiedzenia uważa za przyjęty, albowiem nie wniesiono przeciw niemu zarzutów, tudzież że protokół 22 posiedzenia jest złożony w kancelaryi sejmowej do przejrzenia.

Sekretarz p. Trzecieski odczytuje spis petycyi, wniesionych po dzień 18. maja 1893, które Izba przydziela następującym komisyom:

Komisyi gminnej: L. s. 1.153, 1.158.

Komisyi petycyjnej: L. s 1.154, 1.155.

Komisyi drogowej: L. s. 1.156.

Komisyi budżetowej: L. s. 1.157.

Przy tej petycyi wnosi p. Sawczak, aby komisya budżetowa na następnem posiedzeniu ustnie zdała sprawę o tej petycyi.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek.

Następnie przydziela Izba:

Komisyi budżetowej: L. s. 1.159, 1.160, 1.161, 1.162, 1.166, 1.168, 1.169, 1.170, 1.171.

Komisyi szkolnej: L. s. 1.163, 1.167.

Komisyi gospodarstwa kraj.; L. s. 1.164.

Komisyi kolejowej: L. s. 1.165.

Marszałek poświęca słowa wspomnienia zmarłemu dnia 17. maja 1893 r. Zygmuntowi Sawczyńskiemu, a Izba przez powstanie czci pamięć zmarłego.

C. k. Komisarz rządowy: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na intepelacyę p. Korola i towarzyszy w sprawie wyboru rad gminnych w Batiatyczach i Zwertowie, tudzież na interpelacyę p. Romańczuka i towarzyszy w sprawie języka używanego przez c. k. Starostwa w korespondencyi z urzędami parafialnemi.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciach rachunkowych galic. funduszu propinacyjnego za rok 1892.

Sprawozdawca p. Sawczak wnosi imieniem Wydziału krajowego przekazanie tego przedmiotu komisyi budżetowej.

Izba uchwala wniosek ten bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi administracyjnej z petycyi Towarzystwa łyżwiarskiego we Lwowie w przedmiocie odstąpienia temuż Towarzystwu w drodze sprzedaży części gruntu „Szumanówką“ zwanego

Sprawozdawca p. Wiktor uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do sprzedania tej części gruntu pod l. k. 466$^{1}/_{4}$ Szumanówką zwanego, której pozbycie według sprawozdania Wydziału krajowego LW. 19797 ex 1893 jest zamierzonem.

II. Petycye Towarzystwa łyżwiarskiego L. s. 500 i 729 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możebnego uwzględnienia i przyznania w ra-

zie sprzedaży możliwych ulg w wypłacie ceny kupna przy zastrzeżeuiu, że Towarzystwo łyżwiarskie urządzi na ewentualnie nabytym gruncie plac ćwiczeń gimnastycznych dla młodzieży.

Sprawozdawca oświadcza, iż odstępuje od wniosku ad I. wobec równobrzmiącej uchwały sejmowej, powziętej dnia 16. maja b r., w załatwieniu sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego o krajowej szkole lasowej, tudzież, że w ustępie II. po słowach „w razie sprzedaży“ należy dodać słowa „tej części gruntu pod l. k. 466⁴/₄ Szumanówką zwanego, której pozbycie według sprawozdania Wydziału krajowego LW. 19.797/92 jest zamierzonem“.

W dyskusyi przemawia p. Michalski i wnosi:

Upoważnia się Wydział krajowy do sprzedania najwyżej dającemu albo zamiany na grunt zdatny pod szkołę leśną z warunkiem, że staw zostanie zniesiony.

Następnie przemawiają pp. Abrahamowicz, Dr. Hoszard, Michalski, Abrahamowicz, (powtórnie,) Stadnicki Stanisław i Michalski, który cofa swój wniosek.

Przemawia sprawozdawca.

W głosowaniu Izba uchwala wniosek ad II. w brzmieniu przez komisyę proponowanem z poprawką, zaproponowaną przez sprawozdawcę.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi administracyjnej o projekcie rządowym ustawy łowieckiej.

Sprawozdawca p. Adam Jędrzejowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta wniosek, który brzmi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

Ustawa

z dnia . . . .

którą wydana zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w Dzienniku ustaw krajowych. Z tą samą chwilą tracą moc obowiązującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy.

Art. II.

Okręgi polowania, na których istniało w myśl §. 5. cesarskiego patentu z 7 marca 1849 Dz. u. p. Nr. 154 samodzielne prawo polowania, mające jednak ustać z mocy §. 6. dołączonej ustawy łowieckiej, a które przed ogłoszeniem tej ustawy zostały wydzierżawione, podlegają przepisom zawartym w powołanym §. 6. co do wykonywania prawa polowania dopiero po upływie tej dzierżawy.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa łowiecka
dla
Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Prawo polowania i jego wykonanie.

A. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, ścigania, chwytania i zabijania w obrębie właściwego okręgu polowania zwierzyny, na którą wolno polować, jakoteż do przywłaszczania sobie tejże, oraz oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów i t. p.

Odnośnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczenia zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną (na którą polować wolno) są w rozumieniu niniejszej ustawy: Jeleń i daniel, gemza (kozica), sarna, zając, dziki królik, borsuk, świstak, głuszec, głuszco-cietrzew (mieszaniec z głuszca i kury cietrzewia), cietrzew, jarząbek, pardwa i kuropatwa, przepiórka, chróściel (derkacz), bażant, drop, czajka, różne rodzaje bekasów, jako to: słonka, bekas, dubelt, kszyk, siewka, kulik, i t. p., kurki wodne, mianowicie łysice i zielonki, dziki łabędź, dzika

gęś, gatunki dzikich kaczek, jak krzyżówka, łyska, cyranka itp., wreszcie różne rodzaje dzikich gołębi.

Namiestnictwo może w drodze rozporządzenia uznać za łowne inne jeszcze gatunki zwierzyny.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu.

Wykonuje się to prawo w miarę następujących postanowień niniejszej ustawy albo jako samodzielne polowanie, t. j gdy uprawniony postanawia dowolnie o sposobie wykonywania swojego prawa polowania (własny zarząd, wydzierżawienie i t. d.), albo *ta wolność jest wykluczoną* wskutek przepisanego ustawą wydzierżawienia prawa polowania.

§. 4.

Prawo samodzielnego polowania służy posiadaczowi nieprzerwanej przestrzeni gruntu, wynoszącej co najmniej 115 ha. (okręg polowania samodzielnego), przyczem nie stanowi różnicy, czy cała owa przestrzeń gruntu leży w jednej gminie, względnie miejscowości, lub czy rozciąga się na terytoryum kilku gmin, względnie miejscowości. Również nie stanowi różnicy, z wyjątkami wypływającemi z §. 6., czy posiadacz jest osobą fizyczną, czy też prawną osobą pojedynczą lub zbiorową; w ostatnim wypadku nie może jednak posiadłość być podzieloną co do przestrzeni.

§. 5.

Prawo do samodzielnego polowania służy także posiadaczowi przestrzeni gruntowych, przeznacznych do hodowli zwierzyny i zupełnie zabezpieczonych przeciw wymianie hodowanej zwierzyny ze wszystkich i na wszystkie inne grunta sąsiednie (zwierzyńce), bez względu na rozmiar tychże przestrzeni.

W razie sporu o to, czy jakaś przestrzeń gruntowa ma być uważaną w myśl powyższego postanowienia jako zwierzyniec, powołaną jest do roztrzygnięcia polityczna władza powiatowa.

§. 6.

Gminie służy samodzielne polowanie według §. 4. tylko co do przestrzeni gruntowej, należącej do majątku gminnego, położonej bądź to w obrębie własnej, bądź to obcej gminy, i to jedynie wtedy, jeżeli gmina posiada własny statut albo podlega ustawie gminnej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24.

Na przestrzeni gruntownej odstąpionej spółce uprawnionych drogą wykupna służebności, niemniej na przestrzeni gruntu znajdującej się we wspólnem posiadaniu innej agrarnej spółki, nie służy użytkowcom tegoż gruntu samodzielne polowanie według §. 4.

§. 7.

Przestrzeń gruntowa w myśl §. 4. uważa się za nieprzerwaną, jeżeli poszczególne części gruntu tak ze sobą są połączone, że można dostać się z jednej części gruntu na drugą, nie przechodząc przez obcą posiadłość gruntową.

Drogi, koleje żelazne, i tychże przynależytości, rzeki i strumienie, które przerzynają grunt, jakoteż wody stojące, nie stanowią przerwy kompleksu, a nawet wyspy uważać należy za złączone z gruntami nadbrzeżnymi.

Natomiast nie tworzą kompleksu wymaganego do samodzielnego polowania grunta od siebie oddzielone i połączone tylko drogą przez obce grunta prowadzącą, lub wodą wzdłuż obcych gruntów płynącą.

§. 8.

Grunta położone w obrębie gminy miejscowej i obszaru dworskiego, z tą gminą jednę miejscowość stanowiącego, co do których prawo samodzielnego polowania nie istnieje, albo w myśl §. 10. zgłoszone nie zostało, stanowią okręg polowania gminnego.

Prawo polowania w gminnym okręgu polowania (polowanie gminne) ma być wydzierżawione przez polityczną władzę powiatową na rzecz posiadaczy gruntów.

Przy wydzierżawieniu polowania zastępuje posiadaczy gruntów reprezentacya gminy, a jeżeli okręg polowania gminnego obejmuje grunta obszaru dworskiego, reprezentacya gminy z przełożonym obszaru dworskiego według postanowień niniejszej ustawy.

Jeżeli posiadacz gruntów obszaru dworskiego wcielonych do okręgu polowania gminnego, jest dzierżawcą odnośnego polowania gminnego, albo tegoż części, wtedy zastępstwo

w każdym razie służy reprezentacyi gminnej. Podobnie rzecz się ma, jeżeli jeden z dwóch, lub więcej, posiadaczy gruntów obszaru dworskiego, wcielonych do okręgu polowania gminnego, jest dzierżawcą odnośnego polowania gminego w całości lub w części, i albo jest przełożonym obszaru dworskiego, albo też opłaca więcej, niż połowę przypadających na obszar dworski państwowych podatków realnych.

B. Ustanowienie okręgów polowania.

§. 9.

Okręgi polowania ustanawia się każdym razem na najbliższy okres dzierżawny polowania. Dzierżawny okres polowania wynosi lat dziesięć. Jedynie w wypadkach, w których reprezentacya gminna (przełożony obszaru dworskiego) wniesie u politycznej władzy powiatowej przed upływem przedostatniego roku bieżącego okresu dzierżawnego z uzasadnionych powodów podanie o przedłużenie, albo skrócenie okresu dzierżawy, może Namiestnictwo po wysłuchaniu stron interesowanych zarządzić przedłużenie co najwyżej do lat 14, lub skrócenie do najmniej 6 lat.

Przeciw takiemu zarządzeniu rekurs nie ma miejsca.

§. 10.

Na sześć miesięcy przed upływem bieżącego okresu dzierżawy polowania ma polityczna władza powiatowa ogłosić w miejscu swojej siedziby urzędowej, jakoteż w gminie miejscowej i na obszarze dworskim stanowiącym, z gminą jednę miejscowość, edykt, mocą którego ci posiadacze gruntów, którzy na nadchodzący, w edykcie określić się mający, dzierżawny okres polowania (§. 9.) na podstawie §. 4. roszczą sobie uprawnienie do samodzielnego polowania, wezwani zostają, aby tę pretensyę w ciągu ośmiu tygodni u politycznej władzy powiatowej zgłosili.

Edykt ten ma być oprócz tego doręczony wszystkim tym posiadaczom gruntów, którzy w bieżącym okresie dzierżawnym polowanie samodzielnie w myśl §. 4. na swych gruntach wykonywali.

Do zgłoszenia się wystarcza zwykłe podanie do władzy politycznej powiatowej lub nawet protokolarne oświadczenie z dołączeniem szkicu sytuacyjnego dotyczących przestrzeni gruntowych.

Przy następnem ustanowieniu samodzielnego prawa polowania wystarczy odwołanie się do poprzedniego zgłoszenia.

Polityczna władza powiatowa zbadać ma zgłoszenia, według potrzeby przedsięwziąć dochodzenia, a następnie ustanowić okręgi polowania samodzielnego według §. 4., jakoteż wydzierżawić się mający okręg polowania gminnego.

Samodzielne polowania według §. 4. na gruntach należących do gminy miejscowej, lub do obszaru dworskiego, które w ciągu powyższego ośmiotygodniowego terminu nie zostały zgłoszone celem wyłączenia z okręgu polowania gminnego, należą w najbliższym okresie dzierżawnym do okręgu polowania gminnego.

Samodzielne zaś polowanie według §. 5. już jako takie pozostaje wyłączone z okręgu polowania gminnego i nie potrzeba na to osobnego zgłoszenia ze strony odnośnego posiadacza gruntu lub bliższego określenia tego samodzielnego polowania przy ustanowieniu okręgu polowania gminnego.

§. 11.

Jeżeli dwie lub więcej reprezentacyi gminnych (przełożonych obszarów dworskich) uchwalą przed wydaniem wspomnianego w §. 10 edyktu, że okręgi polowania gminnego, albo części tychże, złączone być mają w jeden wspólny okręg polowania, w takim razie zarządzi polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym to połączenie, jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie ważne względy na wykonywanie polowania.

Jeżeli przeciwnie reprezentacya gminna (przełożony obszaru dworskiego) przed określonym właśnie terminem domaga się rozdzielenia okręgu polowania gminnego na kilka części, które z osobna miałyby być wydzierżawione, to polityczna władza powiatowa zarządzi takie rozdzielenie w tym razie, jeżeli szczególne stósunki, jak mianowicie różnorodność polowania, rozdział taki usprawiedliwiają; jednak żadna z tych części nie może obejmować mniej, jak 115 h. przestrzeni.

§. 12.

Celem stósownego zaokrąglenia przylegających do siebie okręgów polowania gminnego, może polityczna władza powiatowa w porozu-

mieniu z Wydziałem powiatowym przy ustanawianiu tych okręgów po wysłuchaniu interesowanych reprezentacyi gminnych (przełożonych obszarów dworskich) poszczególne części odłączyć od jednego a przydzielić do drugiego okręgu polowania gminnego; wskutek tego jednak nie może powierzchnia żadnego okręgu polowania gminnego być mniejszą, jak 115 h.

C. Wydzierżawienie polowań gminnych.

§. 13.

Jeżeli okręg polowania gminnego wynosi mniej, jak 115 h., to służy przedewszystkiem posiadaczowi przyległego, według §. 4. istniejącego samodzielnego polowania, prawo wydzierżawienia przed wszystkimi innymi bez przetargu na przypadający okres dzierżawny całego gminnego polowania za cenę, jaka wypadnie z obliczenia za przestrzeń tego okręgu, jeżeli się przyjmie za podstawę czynsz dzierżawny, uzyskany za jeden hektar najbliższego przez publiczną licytacyę wydzierżawionego polowania gminnego.

Jeżeli zachodzą szczególne stosunki, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiednim, w takim razie czynsz dzierżawny oznaczy polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) i odnośnego posiadacza samodzielnego polowania.

Jeżeli jest więcej takich posiadaczy przyległych polowań samoistnych, służy pierwszeństwo do dzierżawy sąsiedniego okręgu polowania gminnego temu z nich, który ofiaruje wyższy czynsz dzierżawny, o ile ten czynsz co najmniej dorównywa czynszowi dzierżawnemu według ustępu pierwszego względnie drugiego tegoż §-fu.

Do oświadczenia się względem korzystania z tego prawa wyznaczy polityczna władza powiatowa interesowanym posiadaczom samodzielnych polowań odpowiedni termin prekluzywny.

§. 14.

Jeżeli okręg polowania gminnego wynosi więcej jak 115 h. i jeżeli część jego niedosięgająca tego rozmiaru:

a) otoczoną jest w całym obwodzie, albo w dwóch trzecich częściach obwodu, samodzielnem polowaniem istniejącem według §. 4. — albo

b) takiem samodzielnem polowaniem oddzielona jest od reszty okręgu polowania gminnego w ten sposób, że do niej bez przekroczenia granic gminy nie można dostać się inaczej, jak tylko przez grunta należące do polowania samodzielnego, względnie drogami przez te grunta prowadzącemi, to służy posiadaczowi samodzielnego polowania prawo wydzierżawienia polowania na wspomnianej części (enklawie) okręgu polowania gminnego na przypadający okres dzierżawny przed wszystkimi innymi bez przetargu. Cena za ową przestrzeń wypadnie z obliczenia, jeżeli się przyjmie za podstawę czynsz dzierżawny, uzyskany za jeden hektar najbliższego przez publiczną licytacyę wydzierżawionego polowania gminnego. W razie szczególnych stosunków, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiedni, ma czynsz dzierżawny oznaczyć polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) i odnośnego posiadacza samodzielnego polowania.

Jeżeli enklawa jest kilkoma, z poprzednio wspomnianych polowań samodzielnych, w sposób określony w alinei 1., otoczoną (lit. a), względnie oddzieloną (lit. b), w takim razie służy wspomniane prawo pierwszeństwa dzierżawy przedewszystkiem posiadaczowi samodzielnego polowania, który ofiaruje wyższy czynsz dzierżawny z zastrzeżeniem z §. 13. ustęp 3. Gdyby wskutek wykonania prawa pierwszeństwa dzierżawy okręg polowania gminnego zmniejszyć się miał poniżej 115 h., wówczas prawo pierwszeństwa dzierżawy tylko wtedy może być wykonane, jeżeli uprawniony do samodzielnego polowania wraz z enklawą obejmie w dzierżawę także polowanie na pozostałej części okręgu polowania gminnego. Co do wymiaru czynszu dzierżawnego od tej pozostałej części, służą te same postanowienia, jak co do samej enklawy.

Do oświadczenia się względem korzystania z prawa w poprzednich ustępach określonego, wyznaczy polityczna władza powiatowa interesowanym posiadaczom samodzielnych polowań odpowiedni termin prekluzywny.

§. 15.

Pominąwszy wyjątki wypływające z §§. 13, 14 i 25, mają być gminne polowania wydzierżawiane w drodze publicznego przetargu.

W tym celu ogłosi polityczna władza powiatowa natychmiast po uskutecznionem ustanowieniu okręgu polowania gminnego, w sposób w miejscu przyjęty, licytacyę gminnego polowania w siedzibie urzędowej politycznej władzy powiatowej, w odnośnej gminie miejscowej, jako też w okolicznych gminach miejscowych i na obszarach dworskich, oraz zawiadomi o tem Wydział Rady powiatowej. Jeżeli prawdopodobnie uzyskany będzie znaczniejszy czynsz dzierżawny, należy rozpisać licytacyę na gminne polowanie także w jednej z najwięcej w powiecie rozpowszechnionych gazet.

Obwieszczenie zawierać ma najistotniejsze dane co do polowania, względem którego przetarg się ma odbyć: cenę wywołania, czas trwania dzierżawy (§. 9.) i wysokość złożyć się mającego wadyum. Także zamieścić należy w tem obwieszczeniu zastrzeżenie, że gdyby wskutek ostatecznego rozstrzygnięcia w toku jeszcze będących rekursów, albo też stósownie do dalszych postanowień niniejszej ustawy, nastąpił przyrost, lub zmniejszenie okręgu polowania gminnego, dozna również czynsz dzierżawny osiągnięty przy licytacyi odpowiedniego podwyższenia lub zniżenia w stósunku do rozmiaru przestrzeni przyrosłej, względnie odpadłej.

§. 16.

Wydzierżawienie gminnego polowania (§§. 13, 14. i 15.) uskutecznia polityczna władza powiatowa na czas ustanowionego okresu dzierżawy (§. 9.), wolno jednak wspomnianej władzy powierzyć tę czynność odnośnemu naczelnikowi gminy (przełożonemu obszaru dworskiego).

Akt wydzierżawienia, jako też w szczególności protokół licytacyjny, sporządzony być ma podług wzoru ustanowionego przez Namiestnictwo.

§. 17.

Osoby wykluczone według §. 41. od uzyskania karty myśliwskiej, dalej gminy z wyjątkiem gmin, które mają własny statut, albo tych, dla których wydaną została ustawa gm. z 13. marca 1889. Dz. u. kr. Nr. 24. jakoteż spółki agrarne (§. 6., alinea 2) jako takie, nie mogą być dopuszczone do dzierżawy gminnego polowania (§. 13., 14. i 15.).

Wszelkie umowy, mijające się z niniejszym przepisem, są nieważne.

§. 18.

Towarzystwo myśliwskie może być dopuszczone do dzierżawy wystawionego na licytacyę gminnego polowania na podstawie osobnego pozwolenia, o które poprzednio u politycznej władzy powiatowej postarać się ma.

§. 19.

Na podstawie aktu licytacyi przyzna polityczna władza powiatowa zalicytowane polowanie temu, kto wniósł najwyższą ofertę. Nie mogą być uwzględnione oferty tych osób, które według §§. 17. i 18. wykluczone są od dzierżawy.

Jeżeli przeciw przyznaniu polowania rekurs wniesiony i uwzględniony zostanie, należy orzec unieważnienie dokonanej licytacyi i zarządzić ponowne wydzierżawienie gminnego polowania na pozostały jeszcze czas okresu dzierżawnego, chyba że władza o rekursie decydująca uzna za stósowne oddać polowanie gminne oferentowi, który wniósł rekurs.

Pomimo wniesionego rekursu przeciw przyznaniu polowania, pozostaje aż do ewentualnego ostatecznego unieważnienia przetargu dzierżawcą polowania gminnego ten, kto utrzymał się przy licytacyi.

Jeżeli polityczna władza powiatowa żadnemu z oferentów nie przyznała polowania, a przeciw temu wniesiono odwołanie, to należy aż do ostatecznego rozstrzygnięcia rekursu postąpić stósownie do §. 24.

Jeżeli wniesiono odwołanie przeciw wydzierżawieniu gminnego polowania, dokonanemu według §§. 13 i 14, to aż do ostatecznego unieważnienia dzierżawy, pozostaje dzierżawcą gminnego polowania również ten, komu ono wydzierżawione zostało.

§. 20.

Dzierżawca winien w ciągu 14 dni po przyznaniu mu gminnego polowania (§§. 13., 14., i 15.) koszta połączone z przyznaniem, względnie wydzierżawieniem, zwrócić, a nadto złożyć u politycznej władzy powiatowej kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu dzierżawnego.

Kaucya jest poręką za grzywny, na które skazany być może dzierżawca z powodu dzierża-

wionego polowania gminnego, dalej koszta urzędowych czynności odnoszących się do dzierżawionego polowania gminnego, wreszcie za czynsz dzierżawny jakoteż za wypełnienie innych zobowiązań, ciężących na dzierżawcy wskutek umowy dzierżawnej.

Jeżeliby kaucya uszczuploną została poniżej jednorocznego czynszu dzierżawnego, polityczna władza powiatowa poleci dzierżawcy uzupełnić ją w ciągu 14 dni do pierwotnej wysokości.

Kaucya ma być złożona w gotówce w państwowych lub innych, pupilarne bezpieczeństwo przedstawiających, papierach wartościowych według kursu giełdowego w dniu złożenia, albo wreszcie w książeczkach władkowych krajowych kas oszczędności.

W cztery tygodnie po upływie okresu dzierżawy zwróconą będzie kaucya dzierżawcy, o ile nie zostanie zatrzymaną na cele, dla których służy za porękę.

§. 21.

Pierwszy czynsz dzierżawny złożony być winien w ciągu 14 dni po przyznaniu gminnego polowania, każdy zaś następny na cztery tygodnie przed początkiem roku dzierżawnego, a to z reguły u Zwierzchności gminnej.

Jeżeli jednak okręg polowania gminnego obejmuje grunta obszaru dworskiego, to przypadający na te grunta w stósunku do ich rozmiaru udział w czynszu dzierżawym, który to udział oznaczy cyfrowo polityczna władza powiatowa przy sposobności wydzierżawienia polowania gminnego, złożyć należy u przełożonego obszaru dworskiego.

Jeżeli czynsz dzierżawny nie zostanie złożony w oznaczonym czasie, ma polityczna władza powiatowa na uczynione o tem doniesienie naczelnika gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego, wezwać dzierżawcę do zapłaty z oznaczeniem terminu dni 14 i z zagrożeniem rozwiązania dzierżawy (§. 28 l. 1.).

§. 22.

Złożony u Zwierzchności gminnej czynsz dzierżawny za gminne polowanie wpływa do kasy gminnej. Zwierzchność gminna ma wciągu czterech tygodni po każdoczesnem złożeniu rocznego czynszu dzierżawnego obwieścić w sposób w miejscu przyjęty że poszczególni właściciele gruntów podnieść mogą udziały na nich z czynszu przypadające w stósunku do rozległości ich posiadłości gruntowej, włączonej do okręgu polowania gminnego, w ciągu pewnego oznaczyć się mającego terminu, gdyż inaczej przepadają na rzecz kasy gminnej. Termin ten nie może wynosić mniej niż 4 tygodnie.

Jeżeli okręg polowania gminnego obejmuje grunta obszaru dworskiego, które należą do różnych posiadłości, to powyższe postanowienia niniejszego paragrafu mają analogiczne zastósowanie także do udziału w czynszu dzierżawnym przypadającego za te grunta.

§. 23.

Oddanie dzierżawionego polowania gminnego (§§. 13., 14. i 15.) w części lub w całości w poddzierżawę jest wzbronione. Można jednak za przyzwoleniem politycznej władzy powiatowej, po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego), polowanie gminne wydzierżawione w drodze licytacyi, odstąpić na resztę okresu dzierżawnego trzeciej osobie, która z mocy §§. 17. i 18 nie jest wykluczona od dzierżawy.

§. 24.

Jeżeli nie zdołano wydzierżawić gminnego polowania, polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem Rady powiatowej i po wysłuchaniu wniosków Zwierzchności gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, zarządzi inne środki użytkowania z prawa polowania na tak długo, dopóki nie uda się ponowne wydzierżawienie na pozostający okres dzierżawny.

§. 25.

Gdy stósownie do §§. 9 — 12. czas trwania najbliższego okresu dzierżawnego oznaczony i na tenże okres okręgi polowania ustanowione zostały, może w ten sposób określone polowanie gminne, o ile nie zachodzi i nie będzie wykonane prawo pierwszeństwa dzierżawy na podstawie §§. 13. i 14., być wydzierżawione na oznaczony najbliższy okres dzierżawny bez licytacyi z wolnej ręki przez polityczną władzę powiatową po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) temu, kto je ma w dzierżawie w ubiegającym okresie, jeżeli tenże wniesie o to prośbę przed wydaniem obwieszczenia, określonego w §. 15. i ofiaruje czynsz dzierżawny, co najmniej

o 20% wyższy od czynszu z upływającego okresu dzierżawy.

Przyznanie gminnego polowania nastąpi w takim wypadku bez licytacyi, przyczem mają zastósowanie postanowienia §. 5. alinei 3. o ewentualnem powiększeniu, względnie zmniejszeniu okręgu polowania gminnego i czynszu dzierżawnego, jakoteż postanowienia §. 19. alinei 3.

Jeżeli wskutek rekursu wniesionego przeciw takiemu przyznaniu gminnego polowania nastąpićby miało ponowne tegoż wydzierżawienie, to będzie ono podjęte na pozostający czas okresu dzierżawnego.

D) Rozwiązanie uskutecznionego przez władzę wydzierżawienia polowania.

§. 26.

Wydzierżawienie polowania gaśnie, z wyjątkiem wypadków §. 27., przez śmierć dzierżawcy, względnie tego, komu dzierżawa za przyzwoleniem władzy (§. 23) została odstąpiona.

§. 27.

Polowania wydzierżawione na podstawie §§ 13. lub 14. przechodzą po śmierci dzierżawcy, albo wskutek zaszłej z innego powodu zmiany w osobie posiadacza przyległego, względnie okalającego, okręgu samodzielnego polowania, na resztę okresu dzierżawnego na nowego posiadacza tegoż okręgu.

§. 28.

Wydzierżawione polowanie może przez polityczną władzę powiatową być uznane za rozwiązane, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie dopełnienia tejże, albo czynszu dzierżawnego;

2 nie zastósuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§. 34.);

3. dopuści się powtórnie innego przekroczenia niniejszej ustawy;

4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

§. 29.

Opróżnione w myśl §§. 26. i 28. polowanie ma być przez polityczną władzę powiatową na resztę okresu dzierżawnego:

1. wcielone do okręgu polowania gminnego, o ile chodzi o enklawę (§. 14.), jeżeli nie zajdzie i nie będzie wykonane inne prawo pierwszeństwa do dzierżawy, stósownie do §. 14;

2. wydzierżawione w drodze licytacyi, o ile chodzi o inny okręg polowania gminnego, jeżeli nie zachodzi i nie będzie wykonane inne prawo pierwszeństwa dzierżawy, według §. 13.

W obydwu wypadkach odpowiada poprzedni dzierżawca, jeżeli rozwiązanie dzierżawy nastąpiło z jego winy (§. 28), za koszta nowego wydzierżawienia, niemniej za ewentualny ubytek czynszu dzierżawnego.

W razie niemożności ściągnięcia kosztów ponownego wydzierżawienia od poprzedniego dzierżawcy mają one być zwrócone przez nowego dzierżawcę (§. 20. alinea 1).

E. Zmiany w posiadłości gruntowej.

§. 30.

Jeżeli w ciągu okresu dzierżawnego powstanie okręg w §. 4. określony, to uprawnienie do samodzielnego polowania na tymże zaczyna się dopiero w najbliższym okresie dzierżawnym w przypuszczeniu, że ten okręg polowania zostanie prawidłowo zgłoszony (§. 10). Jeżeli jednak części takiego okręgu polowania samodzielnego położone są w różnych okręgach polowania gminnego, w którym okresy dzierżawne upływają w różnych terminach, w takim razie zgłosić się można ze wspomnianem uprawnieniem w sposób przepisany dopiero przy ustanawianiu okręgów polowania tej gminy, w której okres dzierżawny najpóźniej się kończy.

Tymczasem pozostają poszczególne części tego nowo powstałego okręgu polowania samodzielnego wcielone do odnośnych polowań gminnych.

§. 31.

Gdyby w ciągu okresu dzierżawnego jakaś posiadłość gruntowa, uznana na ten okres za okręg polowania samodzielnego po myśli, §. 4. przeszła częściami na kilku właścicieli, to pozostaje w mocy uprawnienie do samodzielnego polowania, odnośnie do tych części posiadłości, które zawsze jeszcze odpowiadają wymogom §. 4.

Natomiast owe części podzielonej posiadłości gruntowej, które już nie odpowiadają tym

wymogom, równie jak w ogóle wszelkie przestrzenie uznane jako okręgi polowania samodzielnego, które w ciągu okresu dzierżawnego utracą wymagany dla okręgów polowania samodzielnego rozmiar 115 ha, albo też potrzebną nieprzerwaną ciągłość, ma polityczna władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego), dzierżawcy gminnego polowania lub innego interesowanego, włączyć na resztę okresu dzierżawnego do okręgu polowania gminnego, chyba, że kto wystąpi w myśl §§. 13. lub 14. z prawem pierwszeństwa dzierżawy.

§. 32.

Jeżeli okręg polowania samodzielnego, którego właściciel dzierżawił okręg polowania gminnego na podstawie §. 13. albo enklawę na podstawie §. 14., utraci właściwość graniczącego albo otaczającego, względnie oddzielającego, okręgu polowania samodzielnego, to polityczna władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego), dzierżawcy gminnego polowania albo innej osoby interesowanej wydzierżawi odnośny okręg polowania gminnego na resztę okresu dzierżawnego drogą licytacyi, względnie włączy enklawę do okręgu polowania gminnego, o ile w jednym i drugim przypadku nie zajdzie i nie będzie wykonane inne prawo pierwszeństwa dzierżawy według §. 13. i 14.

§. 33.

Jeżeli w ciągu okresu dzierżawnego powstaną samodzielne polowania w § 5. określone, to odpadają one zaraz z chwilą powstania od polowania wydzierżawionego przez władzę. Jeżeli zaś w tego rodzaju okręgu polowania zajdzie zmiana, odbierająca mu charakter okręgu polowania samodzielnego według §. 5., winna polityczna władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) dzierżawcy gminnego polowania albo innej osoby interesowanej, wcielić go na resztę okresu dzierżawnego do okręgu polowania gminnego, o ile nie zajdzie i nie będzie wykonane prawo pierwszeństwa dzierżawy według §. 14.

II. Przepisy policyi łowieckiej.

A. Nadzór nad polowaniem.

§. 34.

Każdy posiadacz samodzielnego polowania określonego w §. 4., tudzież każdy dzierżawca polowania gminnego, obowiązany jest do nadzorowania i ochrony polowania ustanowić straż łowiecką w stosownej ilości i przedstawić ją według odnośnych przepisów do zatwierdzenia i zaprzysiężenia, jako personal dla ochrony kultury krajowej.

Jeżeli nie zachodzą jakie wątpliwości, mogą także posiadacze i dzierżawcy polowań sami być potwierdzeni i zaprzysiężeni jako straż łowiecka pod warunkiem, że posiadają wymaganą kwalifikacyę.

§. 35.

Zatwierdzone i zaprzysiężone organa straży łowieckiej mają prawo w wykonywaniu swojej służby, nosić broń myśliwską, jakoteż krótką szablę, wolno im jednak z broni tej zrobić użytek przeciw osobom trzecim tylko w wypadku obrony koniecznej.

B. Karty myśliwskie.

§. 36

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą władzę karty myśliwskiej.

Zaprzysiężeni strażnicy łowieccy, którzy są równocześnie ustanowieni strzelcami, potrzebują do wykonania polowania certyfikatu zamiast karty myśliwskiej, z wyjątkiem strażników wymienionych w §. 34. ust. 2., którzy są obowiązani mieć kartę. Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 37.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje polityczna władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa, może więc także obcym, t. j. osobom nie zamieszkałym w Galicyi, tutejszo-krajowa polityczna władza powiatowa wydać kartę myśliwską.

§. 38.

Karta myśliwska wystawiona być może na rok albo na trzy lata kalendarzowe i ważną jest na cały obszar Królestwa Galicyi.

Certyfikaty wydane będą strażnikom łowieckim na czas ustanowienia ich strzelcami i ważne są w obrębie okręgu łowieckiego, na który strażnik ustanowiony jest.

§. 39.

Karta myśliwska i certyfikat ważne są wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewają, nie mogą więc komu innemu być odstąpione.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania, zaś certyfikat strażnicy w czasie pełnienia obowiązku, zawsze mieć przy sobie i okazać je na żądanie organom bezpieczeństwa.

Karta myśliwska nie daje jednak prawa polować bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

§. 40.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba taksę 5 zł., za trzyletnią taksę 15 zł. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Od opłaty taksy za kartę myśliwską wolni są uczniowie szkół lasowych i praktykanci leśnictwa na czas swoich studyów, względnie praktyki.

Certyfikaty wystawione według §. 38 alinea 2. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć może podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§. 41.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie, dla uczniów szkoły lasowej Dyrekcya, dla praktykantów i pomocników leśnictwa pryncypał, względnie przełożony;

b) wyrobnikom żyjącym z zarobku dziennego, tudzież ubogim wspieranym przez zakłady dobroczynne albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chorym i opilcom;

d) osobom, które nie mogą wykazać się kartą na broń, o ile ją według odnośnych przepisów mieć powinny;

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczenstwu osoby lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu kary temu, kto według §. 335 ust. karn. uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży względnie udziału w tejże;

g) na czas dwuletni temu, kto powtórnie ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny albo o kartach myśliwskich lub za przekroczenie z §. 51. tej ustawy.

§. 42.

Kartę myśliwską odebrać należy bez zwrócenia złożonej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie co do osoby właściciela jedna z wymienionych powyżej (§. 41) okoliczności wykluczających.

C. Przepisy o ochronie.

§. 43.

Namiestnictwo oznaczy w drodze rozporządzenia pory ochronne dla tych zwierząt łownych, dla których koniecznem jest ustanowienie czasu ochrony w celu utrzymania zwierzostanu odpowiadającego stosunkom łowieckim kraju.

W porze ochronnej nie wolno na podległy ochronie rodzaj zwierzyny polować, ani też jej chwytać lub zabijać.

§. 44.

Jeżeli w jakim okręgu polowania okaże się potrzebnem zmniejszenie ilości pewnego rodzaju zwierzyny w interesie gospodarstwa rolnego lub leśnego, które przez tę zwierzynę szkodę ponosi, ma polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym zarządzić wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny w odnośnym okręgu polowania nawet w porze ochronnej.

§. 45.

Polityczna władza w porozumieniu z Wydziałem Rady powiatowej zezwolić może na późniejsze rozpoczęcie albo wcześniejsze zamknięcie pory ochronnej pewnych rodzajów zwierzyny dla poszczególnych albo dla wszystkich okręgów polowania w pow ecie, jeżeli to jest usprawiedliwione względami na miejscowe lub klimatyczne stosunki. Wyjątki takie można jednak w każdym razie przyznać tylko na rok bieżący.

§. 46.

Polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem Rady powiatowej może polo-

wanie na pewne rodzaje zwierzyny w niektórych, albo we wszystkich, okręgach polowania w powiecie zamknąć co najwyżej na dwa lata w tym samamym okresie dzierżawy, jeżeli to wskutek szczególnych okoliczności jest odpowiedniem.

Z powodu takiego zakazu nie może sobie dzierżawca polowania rościć pretensyi do opustu z czynszu dzierżawnego.

§. 47.

Postanowienia §§. 43 do 46 nie mają zastósowania do zwierzyńców co do hodowanej w nich zwierzyny.

§. 48.

Sprzedaż łownej zwierzyny odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie, z podaniem gatunku i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do polowania lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu polowania.

§. 49.

Po upływie dni czternastu od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny, ani w stanie żywym, ani zabitej, ani w całości, ani w kawałkach, na składach, targowicach, w restauracyach, ani też w inny sposób sprzedawać.

Zakaz ten odnosi się również do zwierzyny pochodzącej z oznaczonych w §. 5. samodzielnych okręgów polowania, ze składów dziczyzny, albo z poza granic kraju.

§. 50.

Jeżeli zwierzyna została zabita w wykonaniu postanowień §§. 44. i 45. po za ogólnym czasem polowania (§. 43.), albo przy zarządzonej według §. 88. sprzedaży nabytą została, to winna w pierwszym wypadku polityczna władza powiatowa, w drugim zwierzchność gminna (przełożony obszaru dworskiego) zezwolić na owe wyjątki z pod zakazu §. 49., jakie są potrzebne do spieniężenia dziczyzny, z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności przeciw możliwym nadużyciom i wydać na to potrzebne poświadczenia.

D. Inne przepisy policyi łowieckiej.

§. 51.

Zakazuje się każdemu przechodzić ze strzelbą przez jakikolwiek okręg polowania bez pozwolenia uprawnionego do polowania, wyjąwszy, gdyby go do tego uprawniało, względnie obowiązywało jego stanowisko urzędowe.

Kto wbrew temu zakazowi przydybany zostanie przez strażnika publicznego po za publicznymi gościńcami, drogami, albo po za takiemi drogami, których używa się powszechnie jako połączenia między miejscowościami i zagrodami, winien jest na żądanie tegoż wydać mu strzelbę.

Odebraną strzelbę należy bezzwłocznie oddać politycznej władzy powiatowej.

§. 52.

W czasie od wiosny aż do końca żniw nie wolno bez pozwolenia właściciela po polach zasianych lub zasadzonych, w winnicach zaś przed ukończeniem winobrania, ani na zwierzynę polować, ani też takowej ścigać lub psami tropić.

Wyjęte z pod tego zakazu są pola obsiane koniczyną albo moharem, dalej zasadzone ziemniakami albo rzędowym siewem buraków i kapusty lub innymi w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

W czasie wyjątkowo mokrym nie wolno na polach obsianych polować konno lub z pogonką nawet w jesieni i w zimie.

§. 53.

W najbliższem otoczeniu zabudowań można wprawdzie tropić i ścigać zwierzynę, nie wolno jej jednak zabijać bronią palną, zaś wstęp na dziedziniec, jakoteż do ogrodów ozdobnych i warzywnych, ogrodzonych lub innym sposobem okolonych, a znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, może być przez właściciela wzbronionym.

§. 54.

Zakazanem jest polować na zwierzynę łowną z nagonką przez cały dzień w niedzielę, w inny zaś sposób polować wolno w niedzielę dopiero po ukończeniu przedpołudniowego nabożeństwa w miejscowych kościołach.

*

§. 55.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych.

Zwierzyna postrzelona lub w inny sposób zraniona, która przyjdzie na obcy okręg polowania, nie może być tamże ściganą, ewentualnie jej dalsze ściganie, zabicie i wzięcie w posiadanie, zastrzeżone jest uprawnionemu do polowania w tym okręgu polowania, na którym zwierzyna się znajduje.

§. 56.

Dziki i zwierzęta groźne dla osobistego bezpieczeństwa trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wyłamaniu się tych zwierząt.

§. 57.

Na wolności przydybane niedźwiedzie, wilki, rysie, żbiki i dziki może każdy łowić, zabijać i przez to je nabywać.

Zwierzęta następujące jako to: lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokół białozor, sokół wędrowny, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, krogulec, błotniak (rybołówka, trzcinnik), czapla siwa, mewa sina, puchacz, dzierżba, sroka, kruk mogą być wewnątrz okręgu polowania przez uprawnionego do polowania, dalej na własnym gruncie przez właściciela gruntu, a za jego pozwoleniem także przez trzecie osoby, wreszcie na miejscach stanowiących dobro publiczne, przez każdego chwytane, albo zabijane i zabierane.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na grucie w stadach dzikie gęsi i kaczki.

O ile uprawnionemu do rybołowstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołostwie na wodach śródziemnych.

§. 58.

Do chwytania zwierząt oznaczonych w §. 57. może używać uprawniony do polowania także żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, nie może to jednak odbywać się w miejscach, w których łatwoby ztąd powstać mogło niebezpieczeństwo dla ludzi albo dla zwierząt pożytecznych i muszą być przy tem w każdym razie ustawione znaki, które każdy może bez trudności spostrzedz i rozpoznać. Zakładanie samostrzałów jest bezwarunkowo wzbronione. Jeżeli ściganie wyżej oznaczonych zwierząt odbywać się ma przez inne osoby z bronią palną lub w inny sposób łowiecki, to potrzebne jest na to poprzednie pozwolenie uprawnionego do polowania, wyjąwszy wypadek niezbędnie koniecznej obrony lub bezpieczeństwa osoby lub mienia, albo też, gdy polityczna władza powiatowa zarządzi obławę.

W okolicach, gdzie przebywają dziki, może polityczna władza powiatowa osobom, ze strony których nadużycia obawiać się nie potrzeba, nawet bez zgody uprawnionego do polowania, lecz za równoczesnem zawiadomieniem go i za wydaniem bezpłatnego certyfikatu, który ma służyć do legitymacyi i na żądanie być okazany organom nadzorującym, pozwolić na zabijanie dzików z broni palnej w obrębie oznaczonego terytoryum i przez czas oznaczony.

§. 59.

Namiestnictwo może w drodze rozporządzenia inne jeszcze rodzaje zwierząt poddać pod postanowienia §. 58. lub je z pod takowych wyłączyć.

§. 60.

Tropiące, lub samopas włóczące się psy, zdala od domów i trzód, tudzież koty włóczące się po polach lub w lesie, mogą być przez uprawnionego do polowania lub jego strzelców zabijane.

III. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

A. O obowiązku odszkodowania.

§. 61.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego personal łowiecki, gości myśliwych albo przez psy tych osób (szkodę wyrządzoną przez polowanie);

b) szkodę wyrządzoną w obrębie jego okręgu polowania przez zwierzęta łowne z wyjątkiem

przez stada dzikich gęsi i kaczek na gruncie i niezebranych jeszcze plonach (szkodę wyrządzoną przez zwierzynę).

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

§. 62.

Wzbronienie wstępu na przestrzenie gruntowe określone w §. 53. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę wyrządzoną być może.

§. 63.

Szkody wyrządzone na gruncie lub niezebranych jeszcze plonach przez zwierzęta, które nie są przedmiotem polowania a wymknęły się ze zwierzyńców, winny być także wynagrodzone przez uprawnionego do polowania owego okręgu, gdzie szkoda została wyrządzona.

§. 64.

Obowiązanemu do wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez polowanie (§. 61. lit. a) służy regres do bezpośredniego winowajcy na zwykłej drodze prawa.

Zwrotu zapłaconego według §. 63. odszkodowania wolno uprawnionemu do polowania dochodzić na zwykłej drodze prawa przeciw właścicielowi zwierzyńca, musi jednak dowieść, że zapłacona szkoda przez zwierzęta tego ostatniego wyrządzoną została.

§. 65.

Kazdy posiadacz gruntu ma prawo zabezpieczyć swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny. Przytem mają być w okolicach nad wodami poczynione odpowiednie urządzenia, iżby w razie wezbrania wód zwierzęta ratować się mogły.

Każdemu wolno jest odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez wyznaczonych ku temu ludzi, przez urządzenie straszydeł, ogni nocnych itp. Gdyby zaś przy takiej sposobności jakie zwierze zraniło się albo zginęło, to uprawniony do polowania nie może za nie domagać się odszkodowania.

§. 66.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta, położone w obrębie swego okręgu polowania, chronić przeciw szkodom od zwierząt za pomocą ogrodzeń lub innych środków ostrożności, o ile przez to właściciel gruntu nie zostanie ograniczony w użytkowaniu gruntu.

Uprawniony do polowania odpowiada za wyrządzoną przez zwierzynę pomimo takich urządzeń szkodę, jeżeli nie wykaże, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego udaremniony został.

§. 67.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, ogrodach warzywnych i ozdobnych, w szkółkach drzew, wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagrodzone, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła, mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonej zapobiedz są w stanie.

§. 68.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w plonach dojrzałych, albo też już zebranych lecz jeszcze nie zwiezionych, nie mają być wynagradzane wtedy, jeżeli się okaże, że w czasie wyrządzenia szkody zwózka plonów przy porządnej gospodarce mogła i powinna już była być dokonaną, lub też o ile chodzi o plony, które można zachować na wolnem polu, że zaniedbano takich urządzeń, jakiemi porządny gospodarz tego rodzaju plony przeciw szkodzie od zwierzyny zwykł chronić.

§. 69.

Jeżeli szkody przez polowanie lub zwierzynę wyrządzone zostały w zbożu i innych ziemiopłodach, których zupełną wartość dopiero w czasie żniwa można ocenić, to ma być szkoda wynagrodzona w takiej mierze, w jakiej przedstawia się w czasie żniwa.

§. 70.

Przy ocenianiu szkody według tej miary, w jakiej się ona przedstawia, przyjąć należy

w rachunek rzeczywistą stratę, której poszkodowany doznał w plonach swego gruntu, po potrąceniu tych wydatków, jakieby ponieść jeszcze musiał aż do zebrania plonów.

O ileby szkoda według zasad prawidłowej gospodarki przez ponowną uprawę w tym samym roku wyrównaną być mogła, należy i to także uwzględnić przy oszacowaniu.

B) **Postępowanie.**

§. 71.

Powiatowe władze polityczne rozstrzygają w pierwszej instancyi wszelkie skargi o wynagrodzenie szkód, wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę.

§. 72.

Z zastrzeżeniem postanowień określonych w trzecim ustępie §. 77. winien poszkodowany zgłosić dokładnie, cyfrowo, oznaczoną pretensyę o wynagrodzenie szkody u politycznej władzy powiatowej w czasie, w którym szkoda może jeszcze być dostrzeżona i oceniona, gdyż inaczej gaśnie prawo do odszkodowania.

W wypadkach określonych w §. 69. nie jest wymagane liczebne oznaczenie wysokości żądanego odszkodowania, lecz może to nastąpić dopiero w dodatkowem podaniu według §. 76 wnieść się mającem.

§. 73.

Polityczna władza powiatowa przeprowadzić ma wcześnie potrzebne dochodzenia na miejscu z przybraniem stron, których nieobecność jednak nie wstrzymuje przedsięwzięcia czynności urzędowej, jakoteż wyznaczonego przez władzę znawcy. W ważniejszych i trudniejszych wypadkach może polityczna władza powiatowa, podejmując te dochodzenia, przybrać dwóch znawców.

Jako znawców użyć można tylko bezstronnych i nieposzlakowanych ludzi fachowych, od których należy odebrać przysięgę albo raz na zawsze, albo w każdym poszczególnym wypadku na sumienne wypełnienie obowiązków.

§. 74.

Przy komisyjnem dochodzeniu ma prowadzący czynność urzędową usiłować przedewszystkiem ugodę między stronami, którą należy objąć także koszta postępowania. Jeżeli to usiłowanie skutku nie odniesie, powinien naprzód oświadczyć się znawca:

1. czy uszkodzenie nastąpiło rzeczywiście przez zwierzynę, względnie przy wykonywaniu polowania; następnie zaś

2. o ile podania stron względem okoliczności, wpływających według §§. 67. do 69. na pretensyę o odszkodowanie, ze stanowiska fachowego są uzasadnione.

§. 75.

W tych wypadkach, w których wysokość szkody może być zaraz w sposob stanowczy i pewny stwierdzoną, oświadczy się znawca bezzwłocznie także co do wysokości szkody wyrządzonej przez polowanie lub zwierzynę, poczem władza polityczna orzec ma o odszkodowaniu.

§. 76.

W owych zaś wypadkach, gdzie zdaniem znawcy dla słusznego oszacowania szkody wyczekiwać trzeba czasu żniw, zawiadomi polityczna władza powiatowa poszkodowanego, że ma wcześnie podać powtórnie o podjęcie drugich oględzin urzędowych i to jeszcze przed rozpoczęciem żniwa, inaczej bowiem gaśnie pretensya o odszkodowanie. Na takie podanie ma polityczna władza powiatowa przedsięwziąć ponowne oględziny z przybraniem stron i — o ile to możliwe — pierwotnie użytego, zaś w razie niemożności, innego według postanowień §. 73. powołać się mającego znawcy.

§. 77.

Dochodzenia i usiłowania ugodowe przekazane w myśl poprzednich postanowień politycznej władzy powiatowej co do szkód wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę, mogą być przez nią od wypadku do wypadku albo raz na zawsze aż do odwołania poruczone naczelnikowi gminy (przełożonemu obszaru dworskiego). W tym wypadku wyznaczy równocześnie polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu Reprezentacyi gminy (przełożonego obszaru dworskiego) i uprawnionego do polowania, dwóch znawców (§. 73.) którzy mają być zaprzysiężeni raz na zawsze.

Jeżeli nastąpi delegacya naczelnika gminy (przełożonego obszaru dworskiego) raz na za-

wsze, należy to z podaniem nazwisk znawców, ogłosić w sposób w miejscu używany i podać do wiadomości uprawnionego do polowania.

Po wydaniu takiego ogłoszenia mają być pretensye o zwrot szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych w sposób określony w §. 72. wnoszone bezpośrednio do delegowanego naczelnika gminy (przełożonego obszaru dworskiego), równie jak i w wypadku §. 76. żądania o przedsięwzięcie powtórnych oględzin.

Tenże naczelnik gminy (przełożony obszaru dworskiego) winien o każdej u niego wniesionej pretensyi o odszkodowanie, jako też o każdem żądaniu przedsięwzięcia powtórnych oględzin, zawiadomić natychmiast polityczną władzę powiatową i przedsięwziąć na miejscu potrzebne dochodzenie z przybraniem jednego, lub w wypadkach ważniejszych lub trudniejszych, obydwóch ustanowionych znawców, jako też podjąć określone usiłowania ugodowe.

Do tych dochodzeń i usiłowań ugodowych, również do interwencyi stron i znawców mają analogiczne zastosowanie postanowienia §§. 73—76.

Jeżeli ugoda (§§. 74. i 76.). nie przyjdzie do skutku, ma być protokolarnie spisany wynik dochodzeń, bezzwłocznie przesłany politycznej władzy powiatowej, która w razie potrzeby może dochodzenie w odpowiedni sposób i to także z przybraniem innych znawców kazać uzupełnić i następnie ma wydać orzeczenie (§§. 75. i 76.).

Bliższe przepisy i postanowienia, o delegacyi, o przeprowadzeniu dochodzeń i usiłowań ugodowych przez delegatów wydane zostaną przez c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Odwołanie trwałej delegacyi naczelnika gminy (przełożonego obszaru dworskiego) może polityczna władza powiatowa zarządzić każdego czasu. Odwołanie należy ogłosić w sposób w miejscu używany i zawiadomić o tem uprawnionego do polowania.

Tak co do delegacyi naczelnika gminy (przełożonego obszaru dworskiego), jak również odwołania tejże delegacyi, winna polityczna władza powiatowa porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 78.

Polityczna władza powiatowa winna równocześnie z rozstrzygnięciem o odszkodowaniu orzec także o ponoszeniu kosztów odnośnego dochodzenia. Na osobną prośbę odnośnej strony należy o tych kosztach nawet wówczas orzec, jeżeli odpadła potrzeba decydowania o odszkodowaniu Jako koszta postępowania mogą tylko być zarachowane:

1. koszta z powodu interwencyi organu urzędowego i znawcy przy podjętych oględzinach, tudzież koszta doręczeń i należytości stemplowe (koszta urzędowe);

2. wydatki stron w gotówce, urosłe z powodu uczestniczenia w oględzinach na miejscu, lub ewentualnie z powodu zarządzonego przez polityczną władzę osobistego przed nią jawienia się, o ile wydatki te są konieczne (koszta stron), z wyłączeniem jednak możliwych kosztów przybrania doradcy prawnego.

§. 79.

Względem ponoszenia kosztów w §. 78 określonych, obowiązują następujące postanowienia:

1. koszta urzędowe, wyjąwszy wypadek pod 3. określony, ponosić ma oskarżony, który na wynagrodzenie szkody skazany zostaje.

Jeżeli zaś skarżący zupełnie został oddalony ze swoją pretensyą, ma on ponieść koszta urzędowe.

2. Do zwrotu kosztów stron nie ma prawa ani skarżący ani skarżony. Wyjątki od tej zasady zachodzą w wypadku ustępu 3, jakoteż w następujących razach:

a) jeżeli skarżącemu przyznano całe przeześń liczebnie oznaczone odszkodowanie (§. 72), to oskarżony obowiązany jest zwrócić koszta prywatne skarżącego;

b) jeżeli skarżący zupełnie został oddalony, ma on uiścić koszta prywatne oskarżonego;

3. jeżeli ofiarowana bezskutecznie przez oskarżonego w postępowaniu ugodowem (§§. 74. i 76.) kwota ugodowa nie była niższą od tej, którą skarżącemu przyznano, można na żądanie oskarżonego zobowiązać skarżącego do zwrotu odpowiedniej części kosztów urzędowych, jako też kosztów prywatnych oskarżonego.

Ewentualne koszta prawnego doradcy ponosi we wszystkich wypadkach każda strona sama za siebie.

C. Ugodowe unormowanie wynagrodzenia szkód.

§. 80.

W drodze porozumienia z właścicielami gruntów, mogą być zawierane względem wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę odmienne od postanowień niniejszej ustawy umowy, których jednak dochodzić wolno tylko na zwykłej drodze prawa.

IV. Ogólne postanowienia o władzach i o postępowaniu niekarnem.

Wykonywanie niniejszej ustawy służy w miarę oznaczonej w poszczególnych przepisach kompetencyi politycznej władzy powiatowej albo Namiestnictwu. Władze te mają przytem, o ile chodzi o kwestye fachowe, postępować [także i w innych a nietylko w wypadkach §§. 73. i 76], po wysłuchaniu jednego, a według potrzeby i kilku znawców.

Namiestnictwo winno przed wydaniem rozporządzeń, według niniejszej ustawy tejże władzy zastrzeżonych, porozumieć się z Wydziałem krajowym a w wypadkach §§. 2. alinea 2, 43 59 i 75 alin. 5 zasięgnąć zatwierdzenia Ministerstwa rolnictwa.

W wypadkach, w których nie nastąpiło porozumienie między władzą polityczną powiatową a Wydziałem powiatowym, rozstrzyga Namiestnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego.

§. 82.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi Namiestnictwo wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina występować miała jako strona.

§. 83.

Rozprawy ze stronami prowadzić należy z reguły ustnie, z dopuszczeniem doradców prawnych i fachowych.

Także oprócz wypadków §. 16 i 77 może władza polityczna do poszczególnych czynności urzędowych delegować naczelników odnośnych gmin (przełożonych obszarów dworskich).

Z całej rozprawy ma być spisany protokół, który zawierać powinien wynik doprowadzonego do skutku porozumienia, albo jeżeli porozumienie do skutku nie przyszło, oświadczenia stron wraz z uzasadnieniem, niemniej wszelkie przeciwne uwagi.

§. 84.

Wyjąwszy wypadki wynagrodzenia szkód przez polowania i zwierzynę wyrządzonych, obowiązują zresztą co do ponoszenia kosztów postępowania, o czem władze polityczne równocześnie z decyzyą o przedmiocie głównym w zwykłym toku instancyi rozstrzygają, następujące postanowienia:

1. koszta ponosi w pierwszym rzędzie strona, która żądała wdrożenia postępowania, albo własną winą je spowodowała;

2. polityczna władza ma orzec, czy i w jaki sposób ewentualnie koszta te w poszczególnym wypadku miałyby może być rozdzielone także na inne albo na wszystkie w rozprawie uczestniczące strony, a to w miarę interesu, jaki strony mają w uregulowaniu sprawy głównej i z uwzględnieniem okoliczności, czy niektóre, zresztą zbędne wypadki, nie zostały spowodowane zachowaniem się jednej lub drugiej strony.

§. 85.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej idzie do Namiestnictwa, przeciw decyzyi Namiestnictwa wyjąwszy wypadek określony w §. 9, do Ministerstwa rolnictwa.

Przeciw potwierdzonemu przez Namiestnictwo orzeczeniu o szkodach przez polowanie i przez zwierzynę wyrządzonych, dalszy rekurs nie ma miejsca

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy politycznej, która rozstrzygała w pierwszej instancyi.

§. 86.

Rekurs wcześnie wniesiony ma z reguły skutek zawieszający, wyjąwszy wypadki § 20.

alinea 3. i 5., względnie §. 26. alinea 2., jakoteż wtedy, gdy względy na bezpieczeństwo publiczne, albo zagrażające niebezpieczeństwo szkody, wymagają bezzwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

V. Przekroczenia i kary.

§. 87.

Naczelnicy gmin, przełożeni obszarów dworskich, c. k. żandarmerya, jakoteż zatwierdzona i zaprzysiężona straż łowiecka mają obowiązek czuwać nad zachowaniem przepisów niniejszej ustawy i o dostrzeżonych przekroczeniach donieść władzy powiatowej.

Taki sam obowiązek ciąży w szczególności także na organach policyi targowej co do zakazu w §. 49. zawartego.

§. 88.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastósowania, przez polityczną władzę powiatową grzywną od pięciu do pięćdziesięciu złotych, która to grzywna podwyższona być może w wypadku powtórnego przekroczenia, albo też, jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do stu złotych. W razie niewypłacalności uznanego winnym, należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przy czem pięć złotych równoważy jeden dzień aresztu.

W razie cięższych przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

§. 89.

W wypadkach przekroczeń §§. 43, 46 i 49, których dopuszczają się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciele gospód, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej, albo zabitej wbrew przepisowi, względnie podanej na sprzedaż.

Przy przekroczeniach §§. 55. alinea 1. i 58. alinea 2. orzec należy utratę zakazanych przyrządów, bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

W wypadku §. 51. alinea 3. można obok ukarania przestępcy uznać także odebraną broń palną za przepadłą.

§. 90.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §. 55. alinea 1. i 58. alinea 2., należy orzec samodzielnie utratę takich przyrządów, chociażby dochodzenie przeciw pewnej osobie lub skazanie za użycie tychże nie było możliwem.

§. 91.

Zwierzyna, odebrane strzelby i przyrządy zakazane, które zostały uznane za przepadłe, sprzedane być mają przez naczelnika gminy (przełożonego obszaru dworskiego) w drodze publicznego przetargu na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą winny być przyrządy zakazane uczynione niezdatnymi do użytku w formie zakazanej.

§. 92.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnione zostało.

§. 93.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i przez zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli nie zachodzi potrzeba odesłania pretensyi o odszkodowanie dla braku dostatecznego wyjaśnienia przed sądy cywilne.

Jeżeli odszkodowanie zostanie prawomocnem orzeczeniem karnem przyznane lub odmówione, wolno temu, kto z takiego roztrzygnienia nie jest zadowolony, udać się na zwykłą drogę prawa, co jednak nie wstrzymuje wykonania tego orzeczenia.

§. 94.

Dochodzenie i karanie przekroczeń niniejszej ustawy ustaje wskutek przedawnienia, jeżeli przestępca w ciągu sześciu miesięcy od chwili

popełnienia czynu karygodnego nie został pociągnięty do śledztwa, co jednak bynajmniej nie narusza obowiązku uchylenia trwającego wskutek przekroczenia stanu bezprawnego.

§. 95.

Co do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy przez władze polityczne, co do terminów odwołania i odnośnego postępowania, zastósowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy o administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

W dyskusyi ogólnej przemawia p. Korol. Następnie przemawia p. Stadnicki Stanisław, który wnosi usunięcie tego przedmiotu z porządku dziennego obecnej sesyi. Wniosek ten uzyskuje poparcie Izby.

Z kolei przemawiają: p. Kramarczyk, p. Paszkowski i p Korol.

P. Wiktor stawia wniosek zamknięcia dyskusyi, co też Izba uchwala.

Przemawia jeszcze zapisany do głosu: p. Huryk, który wnosi: „Sprawozdanie komisyi administracyjnej o projekcie rządowym ustawy łowieckiej dla Galicyi odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania i przedłożenia Sejmowi na najbliższej sesyi projektu ustawy łowieckiej“.

Izba udziela temu wnioskowi poparcia.

Przemawia c. k. Komisarz rządowy: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Przemawia p. Stadnicki Stanisław i cofa swój wniosek, a przyłącza się do wniosku p. Huryka.

Przemawia sprawozdawca.

W głosowaniu Izba uchwala wniosek w brzmieniu zaproponowanem przez p. Huryka.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi gminnej o wnioskach pp. Pilata i Rutowskiego w sprawie reformy gmin wiejskich.

Sprawozdawca p. Pilat, uwolniony od czytania sprawozdania, nie odczytuje wniosków, gdyż je przeczytał już na posiedzeniu z dnia 17. maja 1893.

W dyskusyi ogólnej przemawia p. hr. Badeni Stanisław. Następnie przemawia p. Korol.

Marszałek oznajmia, iż wobec spóźnionej pory i wielkiego znużenia Izby zamierza przystąpić do zamknięcia posiedzenia.

Sekretarz p. Trzecieski odczytuje interpelacyę do Wydziału krajowego:

Interpelacya
do Wysokiego Wydziału krajowego.

Uchwałą z dnia 28. listopada 1890 polecił Sejm Wydziałowi krajowemu w myśl wniosku pp. Goldmana i Fruchtmana o utworzeniu w kraju zakładów do kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach publicznych, ażeby zbadał tę sprawę w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i o wyniku zdał sprawę względnie przedłożył wnioski odpowiednie na najbliższej sesyi sejmowej.

Według doniesień dochodzących z Wiednia z poważnych źródeł ma tam powstać wkrótce, jako zakład prywatny, ale subwencyonowany ze skarbu państwa i znacznemi wyposażony przywilejami, centralne seminaryum rabinackie, które ma dostarczać rabinów nauczycieli religii mojżeszowej dla szkół publicznych we wszystkich krajach koronnych;

zważywszy, iż uzasadniona zachodzi obawa, że utworzenie takiego zakładu we Wiedniu znacznie utrudni założenie szkoły rabinów i kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach publicznych w kraju naszym i z pełnem uwzględnieniem istniejących u nas urządzeń szkolnych, jakoteż języka polskiego jako wykładowego;

zważywszy, iż sposób kształcenia rabinów i kandydatów na nauczycieli religii nie może być obojętnym dla kraju, który liczy przeszło 800.000 ludności żydowskiej t. j. około $^3/_4$ ogólnej cyfry ludności żydowskiej wszystkich krajów koronnych, w Radzie państwa reprezentowanych;

zważywszy, że w tak doniosłej sprawie, gdzie chodzi o zastósowanie do ogólnego ustawami unormowanego systemu kształcenia przewodników duchownych dla tak licznego i tak wpływowego odłamu ludności, jaki w kraju na-

szym stanowi ludność żydowska, wzgląd na pieniężne oszczędności żadną miarą nie może być uważanym za rozstrzygający i że państwo nie powinno pozwolić odebrać z rąk swoich prywatnemu konsorcyum tak ważnej sprawy;

zważywszy, iż c k. Rada szkolna krajowa w odezwie do Wydziału krajowego z dnia 22. kwietnia 1891 L. 3014 (Lw. kr. 16.922/91) wyłuszczającej jej zapatrywanie na przedmiot wniosku pp. Goldmana i Fruchtmana co do kształcenia nauczycieli religii mojżeszowej dla szkół naszego kraju z pełnym naciskiem podniosła ważność tej sprawy dla kraju i wykazała równocześnie rażące nieprawidłowości, jakie w urządzeniu nauki religii mojżeszowej w szkołach galicyjskich dotychczas panują;

gdy Wydział krajowy dalszych układów w tej sprawie nie prowadzi i złożył ją do aktów,

Podpisani mają zaszczyt zapytać:

1) Czy wiadome są Wydziałowi krajowemu podjęte obecnie usiłowania, zmierzające do utworzenia we Wiedniu centralnego zakładu prywatnego dla kształcenia kandydatów na rabinów i nauczycieli religii mojżeszowej dla wszystkich krajów koronnych w Radzie państwa reprezentowanych?

2) Czy i jakie zamierza Wydział krajowy przedsięwziąć kroki, ażeby zastrzedz kształcenie kandydatów na rabinów i nauczycieli religii w szkołach publicznych Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w kraju, w zakładzie publicznym pozostającym pod bezpośredniem zwierzchnictwem państwowych władz i w języku polskim jako wykładowym?

Lwów dnia 18. maja 1893.

Teofil Merunowicz w. r.

Potoczek, Okuniewski, Żardecki, M. Michalski, Weigel, Dworski, Palch, Rutowski, Skałkowski, Popowski, Dr. Adam Asnyk, A. Rayski, Lenartowicz, Gross, Midowicz.

Marszałek oznajmia, że interpelacyę tę poda do wiadomości Wydziału krajowego.

Sekretarz p. Trzecieski czyta porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 19. maja 1893, na godzinę 11 przed południem.

Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 45 wieczór.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko *w. r.*

Sekretarze:

Jan Trzecieski *w. r.*
Józef Wiktor *w. r.*